

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ТА ОЦІНКА РІВНЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ЛІСОВИХ ГОСПОДАРСТВ

© 2014 ШОСТ І. М., ВИНЯТИНСЬКА Л. В.

УДК 311.21:658.14

Шост І. М., Винятинська Л. В.

Статистичний аналіз та оцінка рівня платоспроможності лісових господарств

Метою статті є дослідження платоспроможності лісових господарств за допомогою системи взаємопов'язаних статистичних показників із використанням вибіркового методу (в основу вибірки покладено критерій лісистості регіонів України). У статті проаналізовано платоспроможність лісових господарств України впродовж 2007 – 2013 рр. з використанням фінансової звітності лісових господарств, що формує систему інформаційно-аналітичного забезпечення статистичного аналізу та оцінки рівня платоспроможності лісових господарств. Узагальнено та систематизовано результати статистичного аналізу та оцінки рівня платоспроможності лісових господарств за умов самофінансування та комерційного розрахунку. Обґрунтовано методіку проведеного комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств за відповідним алгоритмом, що є актуальним в умовах ринкової економіки та відповідає потребам сьогодення. Запропоновано систему взаємопов'язаних статистичних показників, що включають до себе абсолютні та відносні показники платоспроможності.

Ключові слова: платоспроможність, лісові господарства, статистичний аналіз, тип ліквідності балансу, система взаємопов'язаних статистичних показників

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 9.

Шост Іван Михайлович – кандидат економічних наук, доцент, кафедра статистики та економічного аналізу, Тернопільський національний економічний університет (вул. Львівська, 11, Тернопіль, 46020, Україна)

Винятинська Людмила Василівна – асистент, кафедра обліку, аудиту і економічного аналізу, Буковинський державний фінансово-економічний університет (вул. Манфреда Штерна, 1, Чернівці, 58000, Україна)

Email: viniatinska@yahoo.com

УДК 311.21:658.14

UDC 311.21:658.14

Шост И. М., Винятинская Л. В. Статистический анализ и оценка уровня платежеспособности лесных хозяйств

Shost I. M., Vyniatynska L. V. Statistical Analysis and Evaluation of the Solvency Level of Forestries

Целью статьи является исследование платежеспособности лесных хозяйств с помощью системы взаимосвязанных статистических показателей с помощью выборочного метода (в основу выборки положен критерий лесистости регионов Украины). В статье проанализирована платежеспособность лесных хозяйств Украины в течение 2007 – 2013 гг. с использованием финансовой отчетности лесных хозяйств, которая формирует систему информационно-аналитического обеспечения статистического анализа и оценки уровня платежеспособности лесных хозяйств. Обобщены и систематизированы результаты статистического анализа и оценки уровня платежеспособности лесных хозяйств при условиях самофинансирования и коммерческого расчета. Обоснована методика проведенного комплексного статистического анализа платежеспособности лесных хозяйств при помощи соответствующего алгоритма, что является актуальным в условиях рыночной экономики и соответствует потребностям. Предложена система взаимосвязанных статистических показателей, включающих в себя абсолютные и относительные показатели платежеспособности.

The aim of this article is to study the solvency of forestries with assistance of the system of interrelated statistical indicators and by using the sampling method (the sampling frame based on the criterion of the forest coverage in the regions of Ukraine). The article examined the solvency of Ukrainian forestries for the years 2007-2013, using the financial reporting of the forestries, which forms a system of information and analytical support to statistical analysis and assessment of solvency level of the forestries. The results of statistical analysis and assessment of solvency level of the forestries under the conditions of self-financing and commercial calculation were generalized and systematized. The procedure of comprehensive statistical analysis of the solvency of the forestries with use of an appropriate algorithm was grounded, that is relevant in the context of a market economy and meeting the needs. The system of interrelated statistical indicators is offered, with absolute and relative indicators of solvency included.

Ключевые слова: платежеспособность, лесные хозяйства, статистический анализ, тип ликвидности баланса, система взаимосвязанных статистических показателей

Keywords: solvency, forestries, statistical analysis, the type of liquidity balance, system of interrelated statistical indicators

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Библ.:** 9.

Рис.: 3. **Табл.:** 2. **Библ.:** 9.

Шост Иван Михайлович – кандидат экономических наук, доцент, кафедра статистики и экономического анализа, Тернопольский национальный экономический университет (ул. Львовская, 11, Тернополь, 46020, Украина)

Shost Ivan M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Department of Statistics and Economic Analysis, Ternopil National Economic University (vul. Lvivska, 11, Ternopil, 46020, Ukraine)

Винятинская Людмила Васильевна – ассистент, кафедра учета, аудита и экономического анализа, Буковинский государственный финансово-экономический университет (ул. Манфреда Штерна, 1, Черновцы, 58000, Украина)

Vyniatynska Liudmila.V. – Assistant, Department of Accounting, Auditing and Economic Analysis, Bukovina State Finance and Economics University (vul. Manfreda Shterna, 1, Chernivtsi, 58000, Ukraine)

Email: viniatinska@yahoo.com

Email: viniatinska@yahoo.com

Вступ. У процесі побудови інноваційної моделі розвитку ринкової економіки сучасним державним лісовим господарствам необхідно здійснювати фінансово-господарську діяльність з метою отримання чистого прибутку та максимізації на перспективу. Його відсутність або недостатні розміри впродовж тривалого періоду на підприємстві свідчать про неефективність ведення діяльності та його неконкурентоспроможність, тобто у майбутньому підприємство може збанкрутувати та підлягатиме ліквідації. Тому досягнення належного рівня платоспроможності є першочерговим завданням для лісових господарств, що здійснюють свою діяльність на основі самофінансування та комерційного розрахунку. Досягнення позитивних результатів здійснюється шляхом статистичного аналізу та оцінки рівня платоспроможності лісових господарств за допомогою системи взаємопов'язаних статистичних показників платоспроможності.

Актуальність статистичного аналізу та оцінки рівня платоспроможності лісових господарств обумовлюється зростаючими потребами в аналітичних даних про їхню фінансово-господарську діяльність з боку різних категорій користувачів. Адже вимоги до якості статистичної аналітичної роботи, її обсяги постійно зростають. Не буде помилковим сказати, що конкретні завдання діючих підприємств, специфіка організації їх функціонування потребують статистичної обробки, в першу чергу, фінансової звітності.

Для того, щоб лісові господарства здійснювали свою діяльність, зокрема могли виконувати природоохоронну діяльність і відтворення лісових зон, необхідно вчасно проводили розрахунки між собою, тобто потрібно, щоб вони були платоспроможними [4]. Причому однією з проблем платоспроможності є не тільки наявність грошових коштів у касі чи на рахунках у банках, але й те, щоб ці кошти були там вчасно, тобто тоді, коли потрібно погасити зобов'язання, термін оплати яких уже настав. Постає проблема узгодження надходження та витрат грошових коштів, а також чинників, що на них впливають із зовнішнього та внутрішнього середовища [8].

В науково-практичній діяльності визначено низку критеріїв платоспроможності як показників фінансово-економічного стану підприємства різних типів та інформативності: категоріальні – як граничні стани підприємства – неплатоспроможність, банкрутство та перманентні – як індикатори його поточного стану [6]. Точна статистична характеристика та оцінка платоспроможності, обґрунтування та розробка алгоритму управлінського впливу на рівень платоспроможності лісових господарств мають для системи управління велике значення, оскільки визначають оптимальність управлінських рішень.

Для досягнення якісної визначеності статистичного аналізу всі показники повинні бути систематизовані та представлені у вигляді системи. Існування багатьох підходів до аналізу платоспроможності підприємств пов'язане з відсутністю цілісної теоретичної концепції аналізу, яка б ґрунтувалась на знаннях про об'єктивну економічну сутність даних явищ, що дозволило б виділити реальні об'єкти, відповідні їм задачі аналізу та методики їх вирішення. Отже, визначальною проблемою аналізу платоспроможності підприємств є розробка цілісності об'єктивної теоретичної концепції аналізу, що вирішується шляхом наукового обґрунтування сутності платоспроможності підприємств як об'єкта аналізу та узгодження з нею його методики [5].

Проведення комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств за представленою системою статистичних показників дає можливість всебічно охарактеризувати фінансовий стан у контексті підвищення рівня платоспроможності та розробити статистичне забезпечення управління галуззю економіки в умовах нестабільного ринкового середовища [1].

Для комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств слід дотримуватися алгоритму проведення статистичного аналізу стану, структури, динаміки, рівня збалансованості, закономірностей та тенденцій розвитку платоспроможності лісових господарств, який схематично представлено на рис. 1.

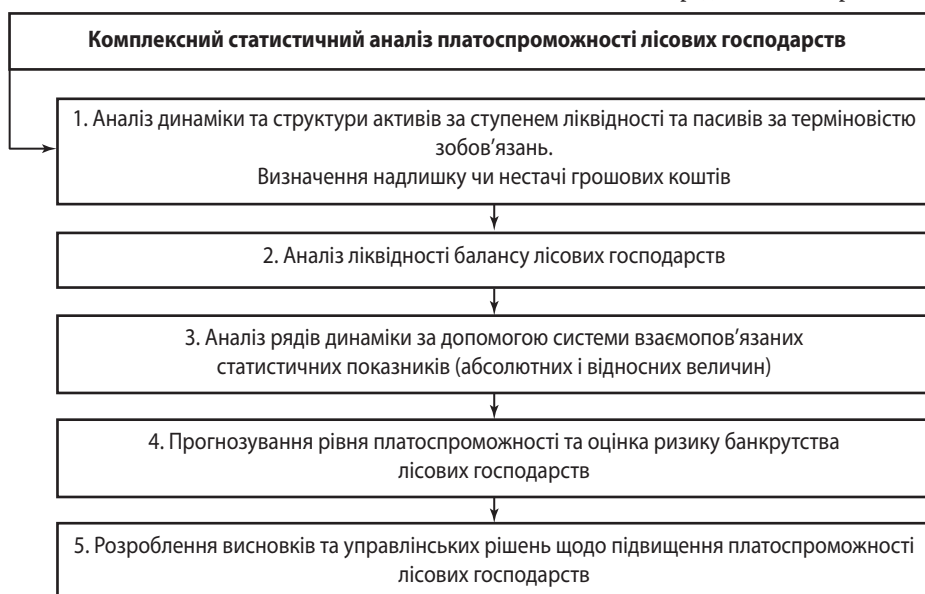


Рис. 1. Етапи комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств.

Джерело: сформовано автором

Розглянемо більш детально етапи проведення комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств: на першому етапі здійснюється аналіз динаміки та структури активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміновістю зобов'язань на основі фінансової звітності, здійснивши попередньо вибіркоче обстеження лісових господарств.

Вибіркове спостереження за рівнем платоспроможності лісових господарств проведено із використанням і дотриманням наукових принципів організації

та проведення збору статистичної інформації. За даними Державного агентства лісових ресурсів України [3], загальну кількість лісових господарств становить 231 підприємство. Для дослідження їх рівня платоспроможності та забезпечення репрезентативності вибірки виберемо неупереджено й об'єктивно 20 лісових господарств, фінансово-господарську діяльність яких буде проаналізовано згідно з алгоритмом комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств (рис. 1) за декілька років (2007 – 2013 рр.), щоб виявити чіткі тенденції та закономірності їх розвитку.



Рис. 2. Картограма лісистості регіонів України [2]

Враховуючи дані з картограми лісистості території України (рис. 2), у вибірку попадуть лісові господарства лише з тих територіальних областей, у яких лісистість території перевищує 15,0 % і до 60,0 % включно, а саме 11 територіальних регіонів України: Закарпатська обл. (51,4 %), Івано-Франківська обл. (41,0 %), Рівненська (36,4 %), Житомирська обл. (33,6 %), Волинська обл. (31,0 %), Чернівецька обл. (29,2 %), Львівська обл. (28,5 %), Київська обл. (22,2 %), Чернігівська обл. (20,9 %), Сумська обл. (17,8 %), Черкаська обл. (15,1 %).

Згруповані активи за рівнем ліквідності лісових господарств мають найрізноманітніші значення за аналізований період. Обчисливши середній рівень згрупованих показників, бачимо, що найменший розмір становлять найліквідніші активи (A1), дана закономірність упродовж аналізованого періоду не змінюється: починаючи від 56,0 тис. грн у 2009 році та до 181,3 тис. грн – у 2011 році. Поряд із тим, найбільшу частину майна лісових господарств займають активи, що важко реалізуються, (A4) – необоротні активи, їх середнє значення по досліджуваним під-

приємствам коливалося від 3588,7 тис. грн у 2007 році, до 6256,2 тис. грн у 2013 році.

Проведемо вторинне групування активів за ступенем ліквідності, використовуючи попередньо розраховані дані. Отже, аналізуючи розміри згрупованих активів за ступенем ліквідності лісових господарств з 2007 року по 2013 рік, можна зробити такі висновки:

- найбільш ліквідні активи всіх досліджуваних лісових господарств містяться в I групі – від 0 до 6966,3 тис. грн, і дана тенденція зберігається впродовж усього періоду;
- активи лісових господарств, що швидко реалізуються, впродовж усього досліджуваного періоду містяться в I групі – від 0 до 6966,3 тис. грн;
- активи досліджуваних лісових господарств, які повільно реалізуються, містяться в I групі – від 0 до 6966,3 тис. грн, і дана тенденція зберігається;
- активи, які важко реалізуються, – необоротні активи – знаходяться в I групі – від 0 до 6966,3 тис.

грн від 15 до 17 підприємств, в II групі – 2 – 4 підприємства, і в III групі – від 0 до 3 держлісгоспів;

- згруповані пасиви за терміновістю зобов'язань мають найрізноманітніші значення від 0 до 15009,3 тис. грн за аналізований період, що сприяє досить значній роздрібності показників по лісовим господарствам.

Обчисливши середній рівень згрупованих показників, бачимо, що найменший розмір становлять короткострокові (П2) та довгострокові зобов'язання (П3), дана закономірність упродовж аналізованого періоду не змінюється: починаючи від 661,7 тис. грн в 2007 та 2012 роках та до 2087,6 тис. грн – в 2008 та 2013 роках.

Поряд із тим, найбільшу частину майна лісових господарств займають найбільш термінові пасиви (П1) – середнє значення по досліджуваним підприємствам коливалося від 2415,6 тис. грн у 2007 і в 2013 році до 3409,1 тис. грн в 2010 році та постійні зобов'язання (П4) – власний капітал від 2342,7 тис. грн в 2010 році і до 3182,1 тис. грн у 2011 році.

Аналізуючи розміри згрупованих пасивів за терміновістю зобов'язань лісових господарств з 2007 року по 2013 рік можна зробити такий висновок:

- найбільш термінові пасиви лісових господарств: в I групі – від 0 до 5003,0 тис. грн – містяться 16 підприємств (окрім 2010 року, де їх кількість становила 17, та 2011 році – 14 лісгоспів), а в II групі – від 5003,0 до 10006,0 тис. грн – 4 підприємства (окрім 2010 року, де їх кількість становила 3 та в 2011 році – 14 лісгоспів). Дана тенденція зберігається впродовж усього досліджуваного періоду;
- короткострокові зобов'язання лісових господарств містяться в I групі – від 0 до 5003,0 тис. грн, окрім 2009 та 2010 років, де розподіл відбувся між I та II групами відповідно 19 та 1 підприємства, а в 2011 році – між I та III групами відповідно 19 та 1 підприємства;
- довгострокові зобов'язання більшості досліджуваних підприємств містяться в I групі – від 0 до 5003,0 тис. грн – від 18 до 20 лісгоспів;
- постійні зобов'язання – власний капітал – знаходяться в I групі – від 0 до 5003,0 тис. грн – від 12 до 18 підприємств, в II групі – 2 – 5 підприємства і в III групі – від 0 до 3 держлісгоспів. Аналізуючи динаміку, можемо побачити загальну тенденції до

зростання розмірів постійних зобов'язань упродовж аналізованого періоду, про що свідчить зміна в розподілі.

Після групування активів і пасивів традиційно здійснюють кількісний і якісний аналізи ліквідності балансу. Проте, відповідно до визначеної сутності ліквідності, вона визначається спочатку ліквідністю активів, а вже потім ліквідністю балансу. Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки за кожною групою активу і пасиву балансу [5]. Отже, після групування активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміном зобов'язання на лісових господарствах необхідно визначити тип ліквідності балансу, що наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Типи ліквідності балансу на лісових господарствах

Тип	Ознака
Абсолютна	$A1 \geq P1, A2 \geq P2, A3 \geq P3, A4 \leq P4$
Допустима	$A1 \leq P1, A2 \geq P2, A3 \geq P3, A4 \approx P4$
Порушена	$A1 \leq P1, A2 \leq P2, A3 \geq P3, A4 \approx P4$
Кризова	$A1 \leq P1, A2 \leq P2, A3 \leq P3, A4 \geq P4$

Джерело: власна розробка автора

Здійснивши порівняння згрупованих активів за ступенем ліквідності та пасивів за терміном зобов'язання на лісових господарствах проведемо вторинне групування за альтернативною ознакою для визначення типу ліквідності балансів (табл. 1) досліджуваних лісових господарств упродовж 2007 – 2013 років. Результати представимо в табл. 2.

З табл. 2 можна зробити висновок, що найбільша частина лісових господарств із допустимою ліквідністю балансу, їх кількість коливалася від 9 підприємств у 2008 році до 14 підприємств у 2013 році. Це означає, що більшість лісових господарств можуть розраховуватися зі своїми борговими зобов'язаннями в короткостроковій перспективі (до одного місяця).

Лісові господарства з порушеною ліквідністю балансу займають значно меншу частину досліджуваних підприємств, їх кількість коливається від 2 підприємств у 2010 році до 8 підприємств у 2012 році. Тобто лісовим господарствам не вистачає коштів на погашення боргових зобов'язань, і найближчим часом вони не зможуть це зробити. Даний платіжний стан підприємств значно псує їх діловий імідж у сфері бізнесу.

Таблиця 2

Тип ліквідності балансу лісових господарств України в 2007 – 2013 роки

Тип	Рік							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	
Абсолютна	2	1	1	0	1	0	0	
Допустима	11	9	10	12	10	10	14	
Порушена	7	5	3	2	3	8	4	
Кризова	0	5	6	6	6	2	2	
Разом	20	20	20	20	20	20	20	

Джерело: розраховано автором, з використанням даних фінансової звітності лісових господарств

Кризова ліквідність балансу лісгоспів – досить негативний чинник у веденні фінансово-господарської діяльності, підприємства не мають грошових коштів і не можуть себе самофінансувати. Звичайно, дані державні лісові господарства є тягарем для бюджету і потребують значних фінансових вливань. Варто зазначити, що в 2007 році із досліджуваних підприємств не було жодного лісгоспу з критичною ліквідністю балансу, а в 2008 році – 5 підприємств, у 2009 – 2011 роках – 6 підприємств (дана негативна тенденція пояснюється складним фінансовим станом держави у зв'язку зі світовою фінансовою кризою). У 2012 та 2013 роках таких підприємств було два.

Державних лісових господарств з абсолютно ліквідним балансом дуже мало, в 2010, 2012, 2013 роках їх не виявлено взагалі, в 2008 році – ДП «Вижницький ДСПГ АПК», в 2009 і 2011 роках – ДП «Новоселецький ДСА АПК». Поряд із тим, у 2007 році було два підприємства: ДП «Вижницький ДСПГ АПК» та ДП «Чернігівський лісгосп».

Статистичний аналіз та оцінка рівня платоспроможності здійснюються за допомогою системи взаємопов'язаних статистичних показників платоспроможності лісових господарств (рис. 3), які у свою чергу поділяються на абсолютні та відносні. Система взаємопов'язаних статистичних показників характеризує умови, процес і результати статистичної оцінки рівня платоспроможності лісових господарств. Одна з вимог, яка висувається до показників функціонування, – достатня компактність, охоплення всіх сторін економічної, соціальної та демографічної діяльності, зв'язків і взаємозв'язків усіх елементів і вузлів системи.



Рис. 3. Етапи комплексного статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств.

Джерело: власна розробка автора

До абсолютних показників належать: згруповані активи за ступенем ліквідності (чотири групи) та пасиви за терміновістю зобов'язань (відповідно, чотири групи) – ці показники були представлені та відповідно проаналізовані, а також до них належать вартість власних оборотних коштів і робочий капітал. Динаміка власних оборотних коштів і робочого капіталу лісових господарств України за 2007 – 2013 роки показала, що:

- значній частині досліджуваних лісових господарств не вистачає власних оборотних коштів;
- динаміка робочого капіталу лісових господарств не має чітко вираженої тенденції, їхні кількості і питома вага значно коливаються.

Оцінимо рівень платоспроможності лісових господарств за допомогою загальних показників платоспроможності, враховуючи нормативні значення даних показників і критерії їх поділу. В цілому можна зробити висновок, що досліджувані загальні показники та їхня динаміка свідчать про негативний фінансовий стан у частині платоспроможності державних лісових господарств упродовж 2007 – 2013 років, яка має тенденцію до зростання. На досліджуваних підприємствах немає достатньої суми коштів, щоб мати змогу їх використати для погашення як короткострокових, так і довгострокових зобов'язань не тільки впродовж року, але й упродовж більшого терміну.

Для детальнішого вивчення ситуації розглянемо часткові показники платоспроможності та їхні нормативні значення, а саме: коефіцієнт фінансування, коефіцієнт стійкості фінансування та коефіцієнт автономії, коефіцієнт структури фінансування необоротних активів, коефіцієнт співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованостей. Проаналізувавши часткові показники платоспроможності лісових господарств, їхню зміну впродовж 2007 – 2013 років, слід підсумувати, що вони знаходяться в межах критичного рівня, і дана тенденція підтверджується розрахунками.

Для детальнішого статистичного аналізу платоспроможності лісових господарств здійснимо аналіз та оцінку рівня спеціальних показників платоспроможності лісових господарств. Отже, слід зазначити, що:

- індекс ліквідності досліджуваних лісових господарств показує термін, упродовж якого підприємство має реальну можливість розрахуватися з боргами. Аналізуючи динаміку даного показника, слід зазначити, що у 90,0 % підприємств вона є негативною, тобто з досліджуваних лісових господарств розрахуватися з боргами у найближчий термін до 3-х місяців можуть лише 10,0 %, отже, 2 підприємства; до одного року (до 365 днів) – 20,0 %, тобто 4 підприємства. Інші 70,0 % або 16 лісових господарств не можуть погасити свої боргові зобов'язання більше одного року.
- -загальний показник платоспроможності дає змогу порівняти баланси підприємств за різні періоди, баланси різних підприємств та визначити найбільш платоспроможний. Оцінка рівня даного показника показала, що лише четверта частина досліджуваних лісових господарств може забезпечити себе необхідними активами для покриття своїх боргів.

На даний час статистичне забезпечення управління платоспроможністю, що є результатом проведення статистичного дослідження, дасть змогу не лише Державному агентству лісових ресурсів України приймати відповідні державні управлінські рішення [7; 9], але і дозволить конкретному лісовому господарству побачити свій реальний стан (порівняно з іншими підприємствами) в галузі, скон-

центруватися на недоліках і розробити заходи щодо їх мінімізації на майбутні періоди.

Враховуючи, що платоспроможність – це не лише здатність розраховуватися по борговим зобов'язанням, але і здійснювати це своєчасно, розраховуємо середню кількість днів на розрахунок із боргами на лісових господарствах, що становить 838,0 дня, з можливим відхиленням на 494,4 дня або на 59,0 %, тобто сукупність неоднорідна, середня не типова, а розподіл не близький до нормального, зміщений вправо та гостровершинний.

Висновок. В умовах функціонування державних підприємств у ринковій економіці виникає низка фінансових проблем, які необхідно вирішити в найкоротший термін. Звичайно, дотримання належного рівня платоспроможності є важливою характеристикою у фінансово-господарській діяльності при виконанні принципу самофінансування та комерційного розрахунку. Слід зазначити, що реальна діяльність показала: досліджувані лісові господарства є неплатоспроможними, тобто не здатними погасити свої боргові зобов'язання наявними грошовими коштами як упродовж певного періоду, так і на певну дату. Поряд із тим, більша частина державних лісових господарств має допустимо ліквідний баланс, тобто можуть отримати грошові кошти у найближчий час, до 12 місяців.

Враховуючи специфіку діяльності лісового господарства, саме виконання різного роду лісовідновлювальних і лісовирощувальних робіт, обслуговування державних об'єктів, виконання державних програм, покладених на них державою тощо, здійснюються за власні кошти. Недостатнє державне фінансування є головним чинником, що впливає на рівень платоспроможності лісових господарств, оскільки підприємства витрачають кошти на виконання державних робіт, а на погашення термінових зобов'язань коштів не вистачає.

ЛІТЕРАТУРА

1. Головач А. В. Статистичне забезпечення управління економікою: прикладна статистика з використанням аналітичних можливостей програмного середовища Microsoft Excel / А. В. Головач, В. Б. Захожай, І. Г. Манцуров, Н. А. Головач. – К. : КНЕУ, 2006. – 322 с.
2. Державне агентство лісових ресурсів України / Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
3. Державний комітет статистики України / Офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.zakon.rada.gov.ua>
4. Замула Х. Роль лісового господарства в адаптації до наслідків зміни клімату / Х. Замула // Економісти. – 2011. – С. 17 – 19.
5. Кулик А. В. Проблеми організації та методики аналізу ліквідності і платоспроможності підприємств / А. В. Кулик // Збірник наукових праць МННЦ ІТІС. – 2009. – Випуск 14. – С. 300 – 332.
6. Макарчук І. Основні показники оцінки платоспроможності та ліквідності підприємств і методика їх визначення / І. Макарчук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 7. – С. 36 – 41.
7. Печуляк В. Зарубіжний досвід організації державного управління лісовим господарством і перспективи його вистання в Україні / В. Печуляк // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 12. – С. 55 – 59.
8. Рижакова Г. М. Визначення впливу факторів на показник обсягу реалізації продукції (робіт, послуг) малих підприємств у сільському, лісовому господарстві та мисливстві України / Г. М. Рижакова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 7 – 8. – С. 108 – 112.
9. Шершун М. Реформування у галузі лісового господарства в контексті проведення економічних реформ в Україні / М. Шершун // Економіст. – 2011. – № 10. – С. 9 – 11.

REFERENCES

- Derzhavne ahentstvo lisovykh resursiv Ukrainy. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
- Derzhavnyi komitet statystyky Ukrainy. <http://www.zakon.rada.gov.ua>
- Holovach, A. V. et al. Statystychne zabezpechennia upravlinnia ekonomikoiu: prykladna statystyka z vykorystanniam analitychnykh mozhlyvostei prohramnoho seredovyshcha Misrosoft Excel [Statistical Support economic management: applied statistics using the analytical capabilities of software environment Microsoft Excel]. Kyiv: KNEU, 2006.
- Kulyk, A. V. "Problemy orhanizatsii ta metodyky analizu likvidnosti i platospromozhnosti pidpriumstv" [Problems and methods of analysis of the liquidity and solvency of enterprises]. Zbirnyk naukovykh prats MNNTs ITiS, no. 14 (2009): 300-332.
- Makarчук, I. "Osnovnipokaznykyotsinky platospromozhnosti ta likvidnosti pidpriumstv i metodyka ikh vyznachennia" [Key indicators for assessing the solvency and liquidity of companies and their method of determination]. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini, no. 7 (2008): 36-41.
- Pechuliak, V. "Zarubizhnyi dosvid orhanizatsii derzhavnoho upravlinnia lisovym hospodarstvom i perspektyvy ioho vykorystannia v Ukraini" [Foreign experience of public forest management and the prospects for its use in Ukraine]. Pidpriumnytstvo, hospodarstvo i pravo, no. 12 (2010): 55-59.
- Ryzhakova, H. M. "Vyznachennia vplyvu faktoriv na pokaznyk obsiahu realizatsii produktsii (robit, posluh) malykh pidpriumstv u silskomu, lisovomu hospodarstvi ta myslivstvi Ukrainy" [Determination of the influence factors on the rate of sales of products (works, services) of small enterprises in agriculture, forestry and hunting Ukraine]. Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini, no. 7-8 (2010): 108-112.
- Shershun, M. "Reformuvannia u haluzi lisovoho hospodarstva v konteksti provedennia ekonomichnykh reform v Ukraini" [Reform in the forestry sector in the context of economic reform in Ukraine]. Ekonomist, no. 10 (2011): 9-11.
- Zamula, Kh. "Rol lisovoho hospodarstva v adaptatsii do naslidkiv zminy klimatu" [The role of forestry in adapting to climate change]. Ekonomisty (2011): 17-19.